NEMOJANSKÝ
ZPRAVODAJ
ročník VI / číslo 3
WWW.NEMOJANY.CZ

OÚ informuje

Dotace

Rok 2019 nám nebyl příliš nakloněn v rámci poskytnutí dotací z Ministerstva pro místní rozvoj. Žádali jsme o dotaci na dva projekty - Obnovu a přestavbu budovy ZŠ a MŠ Nemojany a Výstavbu sportovního a dětského hřiště. Množství podaných žádostí zmenšilo pravděpodobnost úspěchu. Nenecháme se však odradit, projekty se pokusíme ještě zlepšit a tím získat možnost lepšího hodnocení, což by nás mohlo posunout k získání dotace. Podařilo se nám alespoň dosáhnout na dotaci z rozpočtu Jihomoravského kraje „Rozvoj obecní knihovny" a „Realizaci dvou čekáren autobusových zastávek". Z poskytnuté dotace byly zmodernizovány prostory zdejší knihovny a realizovány dvě čekárny autobusových zastávek. V současné době se dokončuje projektová dokumentace na intenzifikaci čistírny odpadních vod a budeme poptávat realizátora výstavby. I zde se budeme pokoušet s žádostí o dotaci uspět.

Kozí výběh

Absence dětského hřiště a prostor pro konání veřejných akcí nás donutily k realizaci úprav v Kozím výběhu. V prvopočátku jsme doplnili a rozšířili herní prvky (v doplňování budeme postupně pokračovat) pro menší děti. Chtěli bychom navázat na kulturní akce, které se zde kdysi odehrávaly, a co nejvíce využít potenciál parcely. Prvním krokem byla demolice stávajícího nevyužitého polorozpadlého objektu. Dne 24. 8. 2019 po celý den probíhala v Kozím výběhu brigáda za velké podpory společnosti Domeg & V s.r.o., která poskytla mechanizaci a její obsluhu, několika členů spolku Nemojáci, z.s., pár obyvatel Nemojan, mezi kterými nechyběli rodiče, jejichž malé děti využívají herní prvky, a pěti zastupitelů obce. Všem zúčastněným velice děkujeme. Postupně bychom rádi na stejném místě vybudovali objekt poskytující zázemí pro konání společenských a kulturních akcí obce, školy a všech spolků. Před samotným objektem by mohl vzniknout přístřešek do 40 m^2 s vhodným povrchem pro pořádání např. tanečních zábav či různých vystoupení. Naším společným přáním je, aby se na úpravách a aktivitách spojených s výstavbou podílelo co nejvíce občanů a spolků z Nemojan, jako tomu bývalo dle vyprávění starousedlíků v dávné minulosti. Čas ukázal, že nejvíce si vážíme věcí, na kterých se společným úsilím přímo podílíme.

Poděkování starosty obce

Velice si cením práce a aktivity všech občanů Nemojan a zastupitelů obce, kteří se podíleli na modernizaci knihovny a autobusových zastávek v naší obci. Patří jim mé velké poděkování.

Především bych rád velice poděkoval paní Evě Hálové, která se nejvíce zasloužila a postarala o souběh všech prací v souvislosti s modernizací knihovny.

D. Hlavsa, starosta

Předzahrádky

Na obecní úřad se obrací občané s žádostmi o úpravy předzahrádek, které se nacházejí na pozemcích ve vlastnictví obce. Bezpochyby si vážíme jakékoli osobní aktivity ze strany občanů, kteří se snaží obec Nemojany zkrášlit a udělat z ní dokonalejší a malebnější místo. Proto budeme těmto aktivitám věnovat zvýšenou pozornost a podporovat je.

Kultura a zábava

S odstupem času se z naší obce vytrácí aktivita podílení se na společenských a kulturních akcích. Touto cestou bych velice rád oslovil občany Nemojan, zda by se někdo ujal s chutí a elánem rozvoje společenského a kulturního života v obci pod záštitou kulturní komise, podobně, jako je tomu v sousední Lulči. Pakliže vám není lhostejný společenský a kulturní život v Nemojanech, přispějte k němu prosím svou účastí a spoluprací. Velký potenciál spatřuji ve spolcích, jejichž členská základna není zanedbatelná. Bohužel jejich stávající vzájemná spolupráce je sporadická, což je obrovská škoda.

Tříděný odpad

Často se setkáváme s žádostmi o navýšení kapacity kontejnerů na bio odpad. Zvažujeme výměnu několika stávajících 240litrových kontejnerů za 770litrové. S tím je spojená nutnost hospodaření s kapacitou kontejneru. Je třeba si uvědomit, co do kontejneru patří a jakým způsobem bio odpad před jeho vhozením do kontejneru zpracujeme. U kontejnerů na bio odpad se setkáváme velice často např. s vhozenými větvemi, velkými částmi stromů a keřů, čímž dochází k neúspornému využití kapacity. Proto bych připomněl, co do zmiňovaných kontejnerů patří: *zbytky jídel rostlinného původu, zbytky ovoce a zeleniny, staré pečivo, slupky a zbytky rostlin, čajové sáčky, kávová sedlina, piliny, odpad ze zahrad (posekaná tráva, nadrcené větve, spadané ovoce, listí) a jiné.*

Rád bych ještě poukázal na špatné třídění jedlých olejů a tuků, na jejichž uskladnění obec vyčlenila plastový kontejner nedaleko obchodu. Setkáváme se s tím, že obyvatelé použité potravinářské oleje a tuky vylévají přímo do kontejneru, nebo do něj vylévají polévky a podobné látky. Vlivem teplého letního počasí dochází k zahnívání a silnému zápachu. Kontejner se vyváží až po jeho naplnění nejpozději do 4 měsíců.

Proto ještě jednou upozorňujeme, že potravinářské oleje a tuky vhazujeme do kontejneru pouze a jen v uzavřených plastových obalech a PET láhvích.

Propagace počítačové gramotnosti

Obecní úřad Nemojany v rámci propagace počítačové gramotnosti plánuje pro začátečníky a starší občany realizovat počítačové kurzy se zaměřením: **Základní obsluha chytrého telefonu; Základní obsluha tabletu; Základní obsluha notebooku a stolního počítače.**

Náplň kurzu:

- základní pojmy informatiky
- obsluha počítače a operačního systému Windows
- vytváření složek a jejich třídění
- práce se soubory
- práce s nosiči dat (CD, DVD, flash disk, paměťová karta)
- obsluha a nastavení chytrého telefonu/tabletu
- základní pracovní dovednosti
- práce s telefonním seznamem
- telefonování
- posílání textových a multimediálních zpráv
- stahování a instalace aplikací pro běžné využití
- fotografování chytrým telefonem/tabletem, práce s fotografiemi, jejich třídění a odesílání e-mailem
- základy práce s kancelářskými programy (tvorba textových dokumentů, jednoduché tabulky a grafy, tvorba jednoduché prezentace)
- práce s internetem
- založení a obsluha e-mailu
- **další témata dle potřeb a přání účastníků**

Kurzy budou plánované na podzimní a zimní měsíce (*vše v závislosti na počtu a domluvě se zájemci*). Účastníci kurzů si přinesou svá zařízení (tablety, chytré telefony, notebooky). Proto je nutné, aby případní zájemci závazně informovali OÚ v Nemojanech prostřednictvím e-mailu starosta@nemojany.cz, a poskytli na sebe kontaktní údaje (jméno, příjmení, tel. číslo a e-mail). V případě dostatečného počtu zájemců budou tito s předstihem informováni o podrobnostech a začátku kurzu.

Výpis z usnesení ZO z 10. 7. 2019

Nový člen ZO p. Zdeněk Ryška **složil slib.**

ZO zvolilo:

- **místostarostou obce** Nemojany pana Dalibora Pastorka.

ZO schválilo:

- **měsíční odměnu za výkon funkce zastupitele** Zdeňku Ryškovi ve výši 300 Kč ode dne 10. 7. 2019;
- **odměnu za výkon funkce místostarosty** jako neuvolněného člena zastupitelstva ve výši 11.167 Kč za měsíc. Odměna bude poskytována od 10. 7. 2019;
- **návrh termínů dnů pro oddávání na rok 2020** tak, jak byl přednesen starostou obce;
- návrh **smlouvy o zřízení věcného břemene** pro úpravu přípojky NN k RD paní Taušové, za jednorázovou náhradu ve výši 4.200 Kč a pověřuje starostu obce jejím podpisem;
- textové znění **směrnice č. 3/2019**, kterou se stanovují pravidla pro poskytování dotací a finančních darů z rozpočtu obce Nemojany;
- **navýšení současné ceny stočného** z původní částky 43 Kč za 1 m^3 odvedených odpadních vod o výši DPH 15 %, se stanovením ceny na celé koruny tj. na 50 Kč. Navýšení ceny se projeví v dalším vyúčtování.

ZO neschválilo:

- prodej, pronájem či poskytnutí do užívání prostor spojených s parc. č. 130 v k. ú. Nemojany. Obec Nemojany neposkytne žadateli použité dlaždice k výdlažbě prostor před domem č. p. 34.

ZO se seznámilo:

- se **zprávou dozorčí rady Svazku obcí Drahanská vrchovina;**
- se **závěrečným účtem Svazku obcí Drahanská vrchovina**. Nebyly vzneseny žádné námitky.

ZO souhlasí:

- **s výstavbou a napojením maximálně 6 RD** na parc. č. 262/14, 262/13, 262/12, 269/1 na splaškovou kanalizaci dle zaslaného záměru za předpokladu finančního podílení se na intenzifikaci ČOV dle počtu EO;
- **s úpravou části obecního pozemku p. č. 1418/1** v k. ú. Nemojany před domem č. p. 87. Veškeré práce a materiál s úpravami spojené budou hradit žadatelé. V případě vzniku nenadálé havárie a jejího odstranění strpí žadatelé možné škody.

Obecní knihovna

V úterý 11. června navštívily naši knihovnu v hojném počtu čtenářky z Drnovic s knihovnicí paní Ladislavou Růžičkovou. Návštěva proběhla v přátelském duchu, čtenářky se dozvěděly něco o naší knihovně, o Nemojanech, byla jim umožněna prohlídka školy a školky. Připraveno bylo malé občerstvení a o kulturní program se postaraly malé děti z mateřské školky.

Ve čtvrtek 13. června v rámci akce Celé Česko čte dětem byl ve spolupráci se ZŠ Nemojany uspořádán Čtenářský maraton. Děti byly rozděleny do skupin a plnily různé úkoly. Na stanovišti v knihovně měly za úkol rozplést Popletenou pohádku.

Máme nové čtenáře – pasování prvňáčků na čtenáře proběhlo druhý červnový čtvrtek. Noví čtenáři za podpory svých spolužáků předvedli, jak se naučili číst, složili čtenářský slib a král Rudolf I. (kronikář obce p. Rudolf Klacek) je pasoval do řádu čtenářů. Na památku dostali pasovací listinu, placku s nápisem „Už jsem čtenář" a knížku.

Obecní knihovna Nemojany vyhlásila prázdninovou výzvu „Celý svět v Nemojanech". Výzva spočívala v tom, že příznivci naší knihovny nám pošlou pohlednici z prázdninových cest a po prázdninách bude udělaná výstava všech pohledů a zájemci, kteří mají odvahu a chuť, nám můžou v rámci cestovatelské besedy o svých cestách povyprávět. Pozdravů jsme obdrželi na celou nástěnku, kterou si můžete prohlédnout v knihovně. Děkujeme všem, kteří si na nás vzpomněli, a zájemci o besedu se můžou přihlásit na OÚ Nemojany.

Prázdniny v knihovně probíhaly v pracovním duchu. Obec Nemojany obdržela v letošním roce z rozpočtu Jihomoravského kraje v rámci programu Podpora rozvoje venkova v Jihomoravském kraji pro rok 2019 dotaci na akci Rozvoj Obecní knihovny Nemojany ve výši 48 000 Kč. Dotace byla podmíněna i příspěvkem z vlastního rozpočtu, který činí 54 000 Kč.

Největší akcí a zároveň i finanční zátěží byla výměna podlahové krytiny v obou místnostech knihovny a vstupní chodby. Podlaha se musela nejdříve vyrovnat a následně bylo položeno nové linoleum. Další nákladnější akcí bylo provedení nového očalounění křesel a stoliček. Mezi méně náročnou práci patřila výměna poškozených žaluzií za nové a oprava ostatních stávajících. Z důvodu bezpečnosti byly ukotveny do zdi regály na knihy. Dále byly z dotace zakoupeny nové stolky, malá pohovka, knihovnička pro nejmenší, nové květinové stolky, křeslo a stůl pro knihovnici a spousta dalších doplňků.

Za úpravou knihovny stojí spousta času a práce nejen výše uvedených firem, ale i nás všech, kteří jsme se podíleli na vystěhování celé knihovny, úklidu, nastěhování celé knihovny, provedení nákupu zboží, montáži nového nábytku, seřazení knih a spoustě dalších prací. A kdo jsme my všichni? Pracovníci obce Jiří Hynšt a Tomáš Liška, kteří se podíleli především na stěhovacích pracích, Miloš Němec, který zabezpečil dovoz nového nábytku, Andrea Němcová – pomocnice k nezaplacení, která umí pracovat nejen hlavou, ale je i velmi zručná, a tudíž smontovala veškerý nábytek, knihovnice Jitka Pěčková, která provedla uspořádání knihovního fondu tak, aby byl pro čtenáře pěkně přehledný, starosta obce Dalibor Hlavsa, který se podílel na likvidačních pracích, Martin Hála, který trpělivě nakupoval, převážel a přenášel nejen krabice s nábytkem, ale i knihy, které u nás doma ve volných chvílích dostávají „nový kabát". A já jsem se ponořila do funkce „Ferdy mravence", práce všeho druhu.

Tak to je takové malé shrnutí toho, co se o prázdninách v knihovně dělo, a jak se nám to všechno podařilo, to posoudíte už vy všichni, kteří k nám přijdete. Knihovna je opět otevřena od úterý 10. 9. 2019.

V podzimním období se opět můžete těšit na různé akce, které v současné době připravujeme. Termíny a náplň akcí budou včas zveřejněny na webu a Facebooku knihovny, popř. vyhlášeny místním rozhlasem. Těšíme se na viděnou.

Eva Hálová

Zprávy z činnosti zájmových organizací

TJ Sokol Nemojany

Sokolíci, vše jednou končí a je tomu tak i o prázdninách. Určitě jste si odpočinuli od školy a načerpali potřebnou sílu a energii. Do nového školního roku přejeme mnoho zdaru, úspěchů a nadšení. S pravidelným cvičením začínáme v pondělí 16. 9. 2019 od 17:00 do 19:00 hod, kdy se zapojíme do celorepublikové akce „Spolu v pohybu". Na akci srdečně zveme všechny děti, které se nebojí různých pohybových aktivit. V úterý 17. 9. 2019 pak začínáme s jógou, jako vždy od 18:00 do 19:30 hod. Od 20. 9. 2019 startujeme každý pátek s florbalem v době od 17:30 do 19:00 hod. Na vaši účast se těší cvičitelé TJ Sokol Nemojany.

Stanový tábor pro děti na téma vikingové

V sobotu 17. 8. odjelo 29 odvážných dětí a 14 dospělých do Vřesovic, aby si užili dobrodružství při objevování nových severských zemí pod ochranou Ódina, nejvyššího boha Asgardu. Mladí vikingové se učili od svých náčelníků dřevorubeckým dovednostem, uzlování, šifrování, orientaci v mapě a v terénu, skládali básně, kreslili obrázky. V těchto dovednostech i soutěžili. Celý týden podnikali výpravy na okolní ostrovy. Ve všem jim byl nápomocen Ódin i léčitelka bohů Eir. Počasí bylo skvělé. Každý den byl čas na dovádění ve Svatoklimentském rybníku a večer se u ohně hrály hry a zpívalo za doprovodu Ódinova havrana. V noci se dvojice válečníků a štítonošek střídaly v ochraně tábořiště. Za Ódinem museli podniknout i dlouhou výpravu s přenocováním v lese.

Byl to týden plný kamarádství, nových zážitků a poznání sebe sama.

I. Cahová

Lulečsko-Nemojanská badmintonová liga

TJ Sokol Luleč vyhlašuje 2. ročník Lulečsko-Nemojanské badmintonové ligy smíšených párů. Alespoň jeden hráč z páru (ideálně oba) musí bydlet v Lulči nebo Nemojanech. Hlásit se mohou i jednotlivci, spoluhráč jim bude nabídnut z řad dalších přihlášených jednotlivců. Uzávěrka přihlášek 30. 9. 2019. Los proběhne 1. 10. 2019 včetně zveřejnění herního systému. Přihlášky a kontakt na 602 768 623 nebo honza@smid.cz. Více info na badminton-lulec.webnode.cz

-Hlavsa-

27.09.2019 - akce pořádaná pro veřejnost

17:00 – 19:00 hod.	- soutěžní hry pro děti a dospělé
	- výstavka v přísálí sokolovny
19:00 – 21:00 hod.	- posezení u ohně (opékání špekáčků)
21:00 – 22:00 hod.	- večerní překvapení pro děti
22:00 hod.	- příprava pelíšků na přespání
22:30 hod.	- čtení pohádek a horůrků na dobrou noc
07:00 hod.	- budíček
07:30 hod.	- rozcvička
08:00 hod.	- uzavření sokolovny

Strávíte-li s námi celý čas, nezapomeňte si vzít potřebné věci (spacák, karimatku, teplé oblečení, včetně oblečení na přespání, kartáček na zuby, pastu, ručník, svítilnu. *Pitný režim a posezení u ohně zajištěno, pouze si prosím doneste špekáčky a pečivo.*

Budeme rádi, pokud si z programu vyberete a přijdete s námi strávit NOC V SOKOLOVNĚ.

Obec Nemojany, SDH Nemojany,
Sokol Nemojany a nemojanské stárky

vás zvou na

BABSKÉ HODY

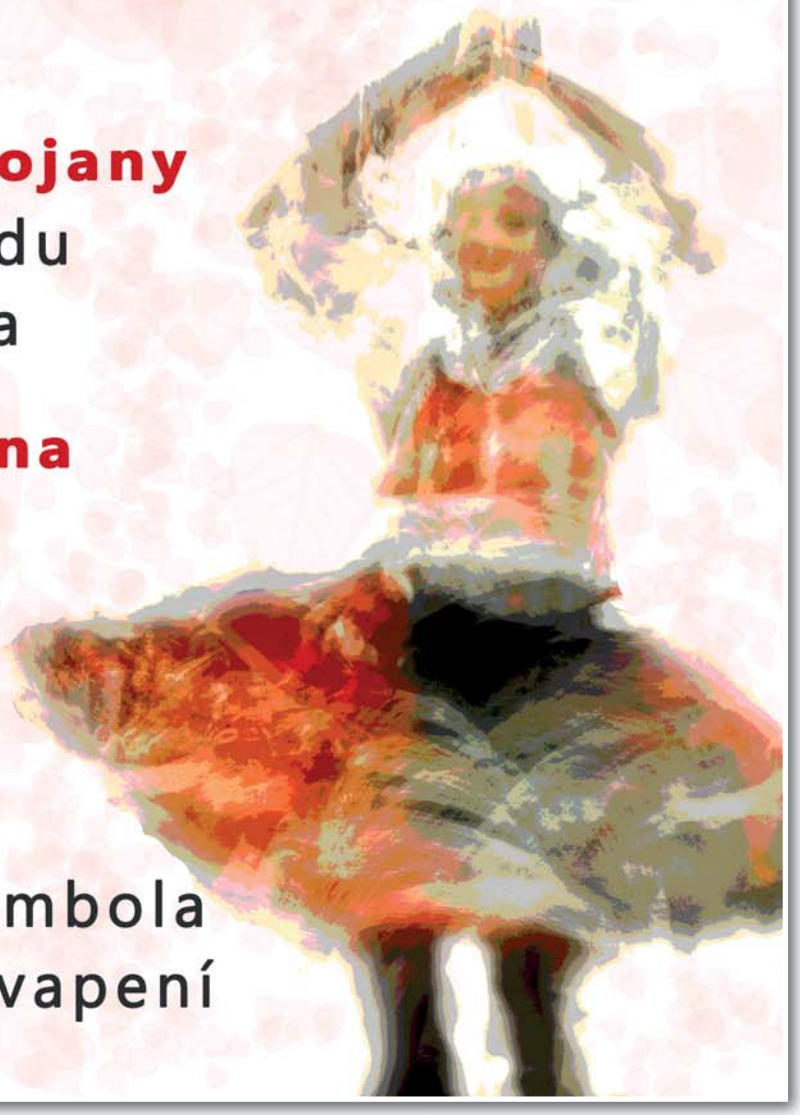
14. 9. 2019

PROGRAM

14.00 OÚ Nemojany
zahájení průvodu
kapela Voděnka

20.00 Sokolovna
večerní zábava
duo Mira band

čeká vás
veselá zábava,
občerstvení, tombola
a možná i překvapení

Den integrovaného záchranného systému

V sobotu 31. srpna uspořádali členové Sboru dobrovolných hasičů Nemojany v areálu za viaduktem „Den integrovaného záchranného systému“. Akce se zúčastnili (nejen) místní občané všech věkových kategorií v rozmezí 1 až 85 let. K vidění byly statické ukázky rychlého zásahového vozidla Hasičského záchranného sboru Vyškov, speciálního vozidla dopravní policie, zásahového vozidla Policie ČR a zásahových vozidel SDH Drnovice a Luleč. Pro nadšence historické techniky přivezli členové SDH Pístovice stále funkční historickou ruční požární stříkačku – tzv. hydrofor. Provozovatelé vozidel poskytli zájemcům veškeré informace o vystavené technice. V průběhu odpoledne byly připraveny i akční ukázky z činnosti hasičů. Osádka rychlého zásahového hasičského vozidla z Vyškova ve spolupráci se zásahovou jednotkou SDH Drnovice předvedly vyproštění zaklíněné osoby z havarovaného vozidla, poskytnutí první pomoci a předání zdravotníkům. Dopravní policie předvedla stacionární radar a další speciální výbavu svého vozidla. Policisté obvodního oddělení z Vyškova ukázali své vybavení pro běžné zásahy, ale i pro zásahy proti ozbrojeným a nebezpečným osobám a proti pirátům silnic. Paní Adamcová z Českého červeného kříže ve Vyškově seznámila přítomné s hlavními zásadami první pomoci a kardiopulmonální resuscitace. Všichni účastníci si mohli následně vyzkoušet v praxi masáž srdce na figurínách kojence, dítěte a dospělé osoby. V poslední ukázce předvedl Ing. Bastl z SDH Drnovice, jaké nebezpečí představuje hořící olej v kuchyni, co se stane po jeho zalití vodou a jak jej lze nejjednodušeji uhasit. Všichni si mohli v průběhu odpoledne vyzkoušet paintballovou střelnici, děti měly pro zábavu připravenou nafukovací skluzavku a na závěr se mohly vyřádit v nastříkané hasicí pěně. Pro ty, kteří vydrželi až do setmění, byl odpálen večerní ohňostroj.

Chceme touto cestou ještě jednou poděkovat paní Adamcové z ČČK Vyškov, zástupcům Policie ČR z Vyškova, Hasičskému záchrannému sboru Vyškov, hasičům SDH Luleč, SDH Pístovice a především zástupcům SDH Drnovice, bez nichž by tuto pěknou a v mnohém i poučnou akci nebylo možné uspořádat.

Nemojanští hasiči

MŠ a ZŠ Nemojany

Základní škola a Mateřská škola Nemojany zahájila školní rok 2. září 2019.

Do školní lavice usedlo 32 žáků, z toho 7 prvňáčků. V mateřské škole si v letošním školním roce bude hrát 28 dětí. Paní učitelky z MŠ budou mít náročnou práci, protože kapacita školky je plně naplněna.

Během letních prázdnin škola připravila pro děti a žáky několik novinek. Mateřská škola je nově vybavena pračkou a sušičkou prádla. Pořídilo se nové zastínění pískoviště, aby si děti mohly venku hrát i za horkého slunečného počasí.

Prostory základní školy nově doplnily prostorné skříně pro hračky školní družiny.

V letošním školním roce jsme nově zařadili do vzdělávacího programu předmět informatika (ve 4. ročníku).

I letos se snažíme žákům nabídnout nadstandardní aktivity. Nabízíme badatelský, čtenářský, sportovní a výtvarný kroužek. Pro děti z MŠ a mladší žáky plánujeme kroužek angličtiny. Na škole bude nově působit školní asistent. Žáci mohou každé pondělí navštěvovat náboženství.

Celý školní rok budeme objevovat vesmír. Toto téma nás bude provázet mnoha akcemi, které chystáme.

Chceme, aby ve škole vládla přátelská a tvůrčí atmosféra. Aby byla škola nejen centrem vzdělávání, ale i centrem setkávání, předávání zkušeností a místem dobré nálady.

Těšíme se na celoroční spolupráci s rodiči a občany Nemojan.

Mgr. Romana Bártová

Známý – neznámý Zdeněk Fibich

Hudební skladatel Zdeněk Fibich patří mezi významné české skladatele konce 19. století.

(Podle odborníků patří do trojhvězdí nejvýznamnějších českých hudebních skladatelů – Bedřich Smetana 1824–1884, Antonín Dvořák 1841–1904). Narodil se 21. prosince 1850 v osamělé myslivně nedaleko vesničky Všebořice, jež leží na cestě z Dolních Kralovic do Zruče v Posázaví. Není mnoho míst, která by byla schopna tak silně vstoupit do vědomí člověka jako Fibichovo rodiště a dětství. Nemalý je už sám krajinný půvab místa, ležícího na náhorní rovině a otvírající daleký výhled do českého kraje a české krásy. Kam oko dohlédne, každý kus země tvoří ryze českou krajinu a dává vzrušené, dojaté duši a srdci vyrůst kouzelnému pojmu vlast. Vedle této hmotné krásy hovoří tu k vědomí českého člověka i mnohonásobné duchovní tradice kraje – bájemi a legendami opředený Blaník.

V takovém kraji vyrůstal Zdeněk Fibich, jeho první lidské i umělecké rysy utvářeli rodiče, blízcí, příroda, myslivna, především potom les a jeho prostředí.

Rodiště Zdeňka Fibicha – myslivna u Všebořic

Rodina Fibichova pocházela ze zámožného lesnického rodu (děda, strýc, otec). Krásné bylo prostředí přírody, která obklopovala Fibichův domov, krásný byl i tento domov sám. Jeho teplo a po celý život vzpomínané kouzlo vyrůstalo jak ze životní vyrovnanosti a uvážlivosti otce Jana (*1819 †1882), lesmistra a později lesního rady knížete Auersperga, tak jemné a hlubokým rodinným i kulturním smyslem nadané Fibichovy matky Marie (*1823, †1891), rozené Römischové, dcery malého továrníka z Vídně. Fibichovi rodiče bydleli po svatbě v roce 1843 na myslivně ve Švihově, následně ve Všebořicích. V roce 1857 se stěhovali do Libáně u Nasavrk a roku 1870 do Žák u Čáslavi. Domácnost Fibichových byla blahobytná. Nescházelo v ní nic z toho, co vytváří život spokojený a klidný, ba přímo bezstarostný. Byla to především matka, která do domova vnášela zájem o kulturu, zejména o hudbu, v níž se jí dostalo odborného vzdělání a již milovala. Velký zájem o hudbu, jaký u Fibichů byl, se ještě dále stupňoval, když se stali členy širší rodiny dva umělci (švagři), těšící se světovému jménu: klavírista Alexander a houslista Raimund Dreyschockové. Rodové nadání i v jiném uměleckém směru, v malířství, dokládal jeden z jejich předků, Jan Fibich, jenž si v druhé polovině XVII. století jako malíř dobyl nemalé obliby. Velký zlom nastal pro malého Zdeňka v roce 1859, kdy odešel studovat na Öffentliche Knaben-Hauptschule des k.k. Schulrathes Hermann do Vídně, kde se o něj v letech 1859–1862 pravděpodobně mohli starat jeho prarodiče Anton a Terezie Römischovi z matčiny strany.

Jedenáctiletý Zdeněk Fibich

Nadání k hudbě, které začal malý Zdeněk velmi záhy projevovat, bylo v rodině přivítáno s největší radostí a ochotně mu byla urovnávána cesta k rozvinutí a uplatnění talentu. Brzo dovedl hrát na klavír, v němž mu první učitelkou byla matka, sama obratná klavíristka. Jeho otec se pak s netajenou pýchou chlubíval: „Ten můj kluk by stále psal noty, nic jiného nechce dělat!" Velmi záhy bylo patrno, že hudba se asi chlapci stane životním údělem a že jméno Fibichova rodu se zapíše do dějin hudby tak, jak o tom snili rodiče, zejména matka.

V roce 1861 byl rodiči poslán do Prahy a stal se žákem malostranského gymnázia, zřejmý to doklad vůle rodičů, aby jejich dítě srostlo s českým prostředím a v jeho duchu rozvíjelo své duševní vlohy. V té době se v Praze otevírá Prozatímní divadlo, vzniká pěvecký

spolek „Hlahol“ i spolek „Umělecká beseda“, začíná tělocvičná jednota „Sokol“ a další národně-politické události. Zdeněk Fibich však byl tehdy velmi mlád a nemohl si plně uvědomit dosah všeho tohoto, co se událo. Ale za životním cílem, jímž mu je naprosto jasně hudba, jde soustavně a odpovědně. Stal se načas žákem hudebního ústavu Bedřicha Smetany, v němž už tehdy vytušil největší zjev české hudby a vzor, za kterým jít je přímo životním příkazem.

Patnáctiletý Zdeněk odchází na studia do Lipska, aby studoval na tamní proslulé konzervatoři, kde vyučoval jeho strýc profesor Raimund Dreyschock. Fibich se rozvíjel pod vedením věhlasných učitelů. Studiem i živým poslechem hudby na koncertech v proslulém Gewandhausu se věnoval pokrokovým skladatelům (Robert Schumann, Franz Liszt, Richard Wagner, ale i Johann Sebastian Bach).

Po dvouletém studiu a pobytu v Lipsku mu příznivé hmotné poměry umožnily roční pobyt v Paříži. Zde ale nebyl spokojen, sice společenský život byl bohatý, nedával však příležitost pro jeho vysoké hudební cíle. Hudební dění mu přišlo příliš ploché a vzdálené novým možnostem.

Proto další a poslední učňovský rok strávil v Mannheimu, kde byl žákem významného hudebního teoretika Vincence Lachnera.

V roce 1870 se vrátil do Čech k rodičům, kteří tehdy žili v Žákách u Čáslavi. Cítil se připraven k vysněné hudební dráze a tvůrčí skladatelské práci.

Mladý Zdeněk Fibich

V květnu 1871 se přestěhoval do Prahy, kde se rychle sžil s hudebními poměry a brzy na sebe upozornil svými nevšedními znalostmi a tvůrčí pohotovostí. Zkomponoval zde několik menších děl, v roce 1871 byla provedena Fibichova symfonická báseň „Othello“ za řízení samotného Bedřicha Smetany. Pro Prahu bylo příznačné, že nemá pro tohoto skvělého hudebníka uplatnění. Nerad, ale nemaje jiné možnosti, odešel v září 1873 do Vilna, kde přijal místo profesora hudby a zpěvu na střední škole. Ještě před odchodem se oženil s půvabnou Růženou Hanušovou.

První manželka Růžena Hanušová

Druhá manželka Betty Hanušová

Období života v Litevském Vilnu nebylo ve znamení štěstí a pohody. V lednu 1874 se Fibichovým narodila dvojčata, Richard a Elsa. Syn Richard umřel ještě v den narození, jeho matka začala nebezpečně churavět. Na pomoc byla přivolána nejstarší sestra Fibichovy choti Anna, která nešťastnou shodou okolností brzy zemřela. Fibichovi se vrátili do Prahy, ale ani potom nebylo všemu utrpení konec. Paní Růžena umírá 4. 10. 1874 na souchotiny. Na smrtelné posteli požádala svoji sestru Betty, aby ji nahradila a byla tak ženou Fibichovi a Else matkou. Oba jí to v této žalostné a těžké chvíli slíbili. Toto manželství však nebylo zdaleka tak šťastné a romantické. Dcera Elsa, z prvního manželství, se dožila pouze dvou let. Roku 1875 se Zdeněk oženil s Betty a ještě téhož roku se jim narodil syn, kterému dali opět jméno Richard.

Jejich manželství nebylo šťastné, fungovalo na základě přátelství, tolerance a důvěry.

Fibich neměl kam jít, svitlo sice několik nadějí na nová místa, ta však rychle pohasla.Věřil v sebe a své schopnosti, byl přesvědčen, že se mu podaří prorazit domácí neporozumnění a nezájem. V této víře zakotvil v Praze už na celý zbytek života, ale jeho naděje se nesplnily: až do konce svých dní nacházel vždy více zklamání a ústrků než úspěchů a uznání.

Do Fibichova života vstupuje další osudová žena a to Anežka Schulzová (*1868 †1905), dcera Ferdinanda Schulze, redaktora Národních listů a Zlaté Prahy. Pracovala jako novinářka, spisovatelka, básnířka, překladatelka, libretistka, hudebně vzdělaná (v 18 letech byla žačkou Fibicha ve hře na klavír). Stala se jeho múzou, hudební kritičkou, později milenkou a od 17. 9. 1897 žijí společně. Byla autorkou 1. Fibichova životopisu a po jeho smrti spáchala sebevraždu (4. 11. 1905).

Anežka Schulzová – múza a milenka

Domek v Lulči pronajatý od hajného Rychlíka č. p. 26 (dnešní stav)

Anežka byla typem moderní ženy, představuje pro Fibicha mládí, ženskost a půvab, což se projevuje v jeho skladbách – Fibich se pokusil o ženský akt, ovšem prostředky čistě hudebními. Tato inspirace odpovídá době konce století – duchu moderního erotismu v malířství, sochařství apod. To vše skladateli imponovalo a jeho skladby jsou označovány za „období melodické". Ve svých dílech Anežku představuje stále ve větších a radostnějších detailech, hlava, oči, ústa, šíje, vlasy atd., což je v malířství nemyslitelné. Jeho dílo „Dojmy" (vzniklo v letech 1892–93) je tak velice obsáhlé, vystihuje hudbou nejmilostivější dar přírody, který představuje ženské tělo a jeho půvaby. V symfonické básni „V podvečer" se vyskytuje nejkrásnější zpěv celé skladby známý jako „Upomínka č. 139", který někteří označují za nejkrásnější Fibichovu melodii vůbec. V úpravě českého virtuosa Jana Kubelíka pro housle pod názvem Poem (báseň) proslul tento kousek v celém světě. Masovost a světovost Fibichova melodického génia lze vysvětlit podmanivým kouzlem k srdci člověka, blaživou mocí lásky k přírodě i lidem.

Dílo Zdeňka Fibicha je velmi obsáhlé, samo vyjmenování jednotlivých děl by bylo na několik stran, a proto uvádím jen některá: Blaník (zpěvohra), Bouře (zpěvohra), Bukovín (romant. opera), Šárka (zpěvohra), Komenský (slavnost. ouvertura), Noc na Karlštejně (ouvertura), Othello (symf. báseň), Toman a lesní panna (symf. báseň), Koncertní polonéza (pro housle a klavír), Nevěsta messinská (tragická zpěvohra), Štědrý den, Vodník (melodramy na balady z Kytice od K. J. Erbena) a mnoho dalších.

Náš kraj souvisí se skladatelem Zdeňkem Fibichem (umělecky Zdenko Fibich) přes jeho matku Marii a ovdovělou sestru Marii Listovou. Obě ženy se v roce 1883 objevily v Lulči. Tehdy přijely s velkým nábytkovým vozem a spolu se služebnictvem si pronajaly domek od hajného Rychlíka č. p. 26. Na zahrádce před domem zbudovaly malý altánek, kde rády sedávaly u čaje.

Paní Fibichová byla vyšší a silnější postavy, chodívala tmavě oblečená. Její dcera, vdova po Vilému Listovi, nadsprávci ve Šlapanicích, byla stejné postavy. Obě ženy mezi sebou často mluvily německy. Když jedly před domem v altánku, nabízely nějakou tu dobrotu sousedovým dětem. Velkou zvláštností bylo, že odebíraly noviny a módní časopisy. Obě ženy kouřily, paní Fibichová doutníky – Portorika a paní Listová cigarety. Byly společensky založené, pořádaly bály, slavnosti, vánoční besídky, udržovaly dobré styky s lulečskou farou.

Pamětní deska na domě

Po nějakém čase pan Rychlík prodal svůj dům, a tak se Fibichovi odstěhovali do části domu č. p. 64 pana Kováře v Homolí (dnes je dům přestavěn). Majetkové poměry Fibichových se den ode dne zhoršovaly, paní Fibichová pobírala penzi, ale často odprodávala věci ze svého majetku. Paní Listová si vypomáhala tím, že učila místní děvčata ručním pracím, vyráběla a prodávala léčivé vody.

Paní Fibichová, matka Zdeňka Fibicha a vdova po Janu Fibichovi, lesním radovi hraběte Ausperka ve Žlebích z Čáslavi, zemřela dne 30. června 1891 ve věku 68 let. Pohřbu své matky se Zdeněk Fibich nezúčastnil, byl tehdy mimo domov, tak za něj přijela jeho manželka Betty. Finanční stav paní Listové se po smrti její matky značně zhoršil. I přes pomoc místních přátel skončila svůj život 29. dubna 1893 ve věku 49 let v úplné bídě. Obě dámy byly pohřbeny na místním hřbitově.

Pamětní deska na kostele sv. Martina na hřbitově v Lulči

Od té doby uplynulo mnoho let, ale naštěstí se našel člověk, který nezapomněl a zasloužil se o připomenutí těchto významných osobností. Byl to pan Ervín Homola, tehdy lulečský občan, velký divadelní ochotník. Dokládá to lulečská kronika, kdy pan Homola je uváděn jako herec a režisér v divadle Libuša již v roce 1933 nebo při aranžmá Dožínek v Lulči spolu s Jaroslavem Homolou (pravděpodobně otec) v roce 1935. A tak byla dne 19. 10. 1952 slavnostně odhalena pamětní deska matce a sestře skladatele Zdeňka Fibicha.

Odhalení desky 19. 10. 1952 na zdi kostela sv. Martina v Lulči

Pamětní desku navrhl brněnský architekt Madlmayer a zhotovil akademický sochař Pelikán z Olomouce. Slavnostní řeč při odhalení přednesl pan Antonín Balatka, profesor na Janáčkově akademii v Brně. V kostele sv. Martina se konal velký varhanní koncert, který přednesl lulečský rodák, profesor Státní konzervatoře v Praze, Jan Bedřich Krais. Celá akce byla hrazena z dobrovolné sbírky občanů Lulče, Nemojan a Tučap.

Zmíněný pan Ervín Homola pracoval jako úředník v lulečském kamenolomu, byl manželem paní učitelky Vlasty Homolové, učitelky na základní škole, u nás, v Nemojanech. Oba se věnovali ochotnickému divadlu. Paní učitelka nás vedla ke kulturnímu životu, ke spoření, slušnému chování, snažila se ve škole, abychom byli připraveni do života a předala nám co nejvíc vzdělanosti. To také dokazovala tím, že vedla dlouhá léta místní lidovou knihovnu. Na rozhraní 50. a 60. let minulého století postavili spolu s manželem v Nemojanech rodinný dům č. p. 169. Myslím, že si oba zaslouží naši vzpomínku na dobré a obětavé spoluobčany.

Rudolf Klacek, srpen 2019

Nemojanský zpravodaj. • Vydává: Obec Nemojany, Nemojany 10, 683 03, IČO: 00292125. • MK ČR E 21918. Vychází čtvrtletně v nákladu 300 ks.
Kontakt: obec.nemojany@iol.cz, tel. 517 353 241. • Foto na titulní straně Ing. Andrea Němcová • Uzávěrka příštího čísla: 1. 12. 2019.
Grafická úprava a tisk: Tiskárna Brázda